

Herättäjä-Yhdistys ry
PL 21, 62101 Lapua
Puh. 0400 805 904
hy@h-y.fi
www.h-y.fi
www.herattajajuhlat.fi

**EN LAKKAA
TOIVOMASTA**

 HERÄTTÄJÄJUHLAT
3.-5.7.2026 YLIVIESKA

lauantai 4.7.2026
päiväseurat klo 13.00
Kalle Hiltunen
juhlapuhe

Menetithän toivosi, Kristus?

Uhmakas toivo

En lakkaa toivomasta. Tämän vuoden herättäjäjuhlien tunnus on uhmakas. Kaikki toivo alkaa olla mennyttä häneltä, joka lausuu nuo kolme sanaa, mutta silti tosiasioita uhmaten on päätetty pitää toivoa yllä, olla lakkaamatta toivomasta. Siinä on uhmaa.

Kun tuota tunnuslausetta katsoo sen alkuperäisessä kontekstissaan, Jouko Mäki-Lohiluoman Siionin virressä, en tunnista samaa uhmakkuutta. Virsi kertoo uskon ja rakkauden katoamisesta, siitä kuinka kristilliset hyveet loistavat poissaolollaan, vain toivon rippeet jäävät.

Mutta erilleen nostettuna nuo kolme sanaa, en lakkaa toivomasta, ovat hiukan uhmakkaat.

Sellaisena lause sinällään sopii Kristuksen kirkolle. Kristillinen usko on kautta historian julistanut täydellisempää ja pysyvämpää, siis Jumalan valtakuntaa, joka murtautuu esille siellä, missä nähtävissä olevat tosiasiat eivät viesti parempaa, vaan ennemmin tuhoa ja kuolemaa. Herkeämätön, jopa uhmakas toivo on Kirkon asenne katoavan maailman keskellä, kuoleman ja tuhon keskellä.

Toivoton Kristus

”Jumalani, Jumalani, miksi hylkäsit minut?” Matteuksen ja Markuksen evankeliumit kertovat Vapahtajan viimeisiksi sanoiksi ristillä ennen kuolemaa tämän huudahduksen. Tuo on toivonsa menettäneen huudahdus. Erilainen kuin juhliemme tunnus.

Kristuksen huudahduksesta puuttuu uhma. Tilalla on pettymys. Tuossa hetkessä lakattiin toivomasta. Kun olemme tänne herättäjäjuhlille kokoontuneet jopa vähän uhmakasta toivon ylläpitämistä viestivän tunnuksen alle, mahtuuko itseään uhraava, kuoleva ja toivonsa menettänyt Kristus tälle kentälle?

Herättäjä-Yhdistys ry
PL 21, 62101 Lapua
Puh. 0400 805 904
hy@h-y.fi
www.h-y.fi
www.herattajajuhlat.fi

**EN LAKKAA
TOIVOMASTA**

 HERÄTTÄJÄJUHLAT
3.-5.7.2026 YLIVIESKA

Kirkolta odotetaan toivoa monista suunnista

En lakkaa toivomasta. Maailma kaipaa toivoa. Ilmastonmuutos etenee. Emme ole ihmiskuntana pystyneet tekemään riittävästi. Paitsi että aina muodissa oleva sotiminen on jälleen muodissa, myös sotien ja vihamielisyyksien lietsonta on suosittua. Ihmisiä tai ihmisryhmiä vihataan ja leimataan myös poliittisen vallan huipulla, jopa maailman vaikutusvaltaisimman johtajan suulla. Demokratian peruspilareita horjutetaan monissa maissa.

Näiden maisemien keskellä kirkolta ja kristinuskolta odotetaan kannanottoja, toivon valamista ja ylläpitämistä. Kirkon odotetaan olevan muutosvoima, joka toisi toivoa jo tähän aikaan. Kirkon julistama toivo ei voi olla vain tuonpuoleista, jotta emme hylkäisi niitä vähäosaisia, jotka odottavat pelastusta jo täällä.

Toivoa kirkolta tosin odotetaan monista eri suunnista. Kristinuskolta tukea taistelulle ei odoteta vain esimerkiksi demokratiaa, ympäristönsuojelua ja ihmisten laajaa yhdenvertaisuutta kannattavien keskuudesta. Myös esimerkiksi Vladimir Putin ja Donald Trump odottavat ja ovat saaneetkin merkittävää tukea omalle politiikalleen kirkoista.

Kun monet eri tahot haikailevat kristinuskoa toivon tuojaksi ja juuri minun kannattamani yhteiskunnallisen muutoksen tueksi, kristinuskosta on alkanut tulla käsikassara, väline yhteiskunnallisen keskustelun käsissä. Kirkolla tai kirkoilla ei polarisoituneessa keskustelussa näytä olevan enää mitään itsenäistä sanottavaa, vaan ainoastaan suhteessa yhteiskunnalliseen identiteettipoliittiseen kädenvääntöön.

Samalla kristinuskosta uhkaa tulla lakihenkinen. ”Jos et jaa juuri näitä mielipiteitä tämän ajan puhuttavista asioista ja jos et toimi juuri näiden arvojen mukaan, et ole oikea kristitty.” Missä on näiden äänien pauhatessa armo, vapautus, lupa vain olla Kristuksen rintaa vasten?

Meidän tulisi kirkossa etsiä toisenlaista tietä olla mukana maailmassa. Emme voi lukuisien yhteiskuntamuotojen vaihtumisia nähnyttä uskoamme antaa vain välinearvoksi tämän ajan identiteettipoliittisiin taisteluihin. Meidän tulee vaatia ennen kaikkea itseltämme enemmän.

Esimerkiksi minä en kannata teokratiaa Iranissa. Enkä kannata sitä, että Yhdysvalloissa uskonnollisten konservatiivien tiedevastaiset näkemykset ohjaavat politiikkaa. Enkä kannata sitä, että Suomessakaan politiikassa käytetään raamatunlauseita ja omia uskonnollisia mielipiteitä esimerkiksi joidenkin vähemmistöjen oikeuksien polkemiseen. En ylipäättään ajattele, että tämän ajan yhteiskuntaa tulisi missään rakentaa yhden porukan uskonnollisten mielipiteiden varaan. On valheellista väittää, että Raamatusta olisi johdettavissa vain yhdet ohjeet tämän ajan kaikkiin yhteiskunnallisiin kysymyksiin, jotka edes Raamatun lukeneet ja vilpittömästi sitä elämänsä ohjenuorana pitävät voivat jakaa. Koska näin ajattelen, miksi antaisin itselleni luvan käyttää voimallisesti uskonnollisia argumentteja niiden yhteiskunnallisten asioiden puolesta, joita minä kannatan?

Herättäjä-Yhdistys ry
PL 21, 62101 Lapua
Puh. 0400 805 904
hy@h-y.fi
www.h-y.fi
www.herattajajuhlat.fi

**EN LAKKAA
TOIVOMASTA**

 HERÄTTÄJÄJUHLAT
3.-5.7.2026 YLIVIESKA

Luterilaisessa perinteessä on ollut käsitys luonnollisesta moraalilaista. On opetettu, että Jumala on luonut ihmiselle järjen ja sen avulla me voimme ja meidän tulee päätellä, millainen elämä ja yhteiskunnallinen järjestys on tässä ajassa paras mahdollinen. Uskolla ei ole tähän paljoa lisää sanottavaa.

Tämä ajattelutapa on jäänyt viime aikoina vähän unholaan. Se ehkä kannattaisi kaivaa naftaliinista. Ehkä me kristityt näyttäisimme vähän tolkullisemmilta, jos yhteiskunnalliseen keskusteluun osallistuessamme kädessämme olisi Raamatun sijasta järki. Ja ehkä silloin kristinusko voisi löytää myös itseisarvoaan tässä ajassa, jossa polarisaatio ja identiteettipolitiikka on rajua.

Kärsimyspsalmi ristillä

”Jumalani, Jumalani, miksi hylkäsit minut?” Kristinuskoon kriittisesti suhtautuvat ovat Vapahtajan viimeisissä sanoissa nähneet Jeesuksen elämäntyön hukkaan valumisen, hänen havahtumisensa siihen, että hänen työnsä oli turhaa. Kirkossa on kuitenkin aina ymmärretty, että tuokaan hetki ei ollut turha. Kristus astuu ristillä syvimpään toivottomuuteen asti. Moni samoissa liemissä uinut on saanut siitä lohtua.

Vapahtajan huudahdus Jumalan hylkäämisestä on sama kuin psalmin 22 alku, pitkäperjantain psalmin alku. Kun Kristus ristillä huutaa kärsimyspsalmin alkusanat, siinä on nähty merkki profetoiden toteutumisesta ja Kristuksen liittymisestä Vanhan Testamentin kertomaan Israelin kansan kärsimyksen.

Kun tietää tuon psalmin, niin Vapahtajan huudahdukseen tulee eri sävy. Huudahduksesta tulee osa kristillistä apologiaa, kristinuskon puolustamista. Jos tuolloin olisi ollut sosiaalinen media, olisi asioiden valjettua pääsiäisen jälkeen opetuslapset saaneet tästä havainnosta nasevia kommentteja vastustajiensa päivitysten kommenttiketjuihin.

Jossain toivo lakkaa

En lakkaa toivomasta. Tällainen uhoava, toivon tarttuva lausahdus on myös etuoikeutetun lausahdus, varsinkin jos toivo perustuu tekoihimme ja toimintaamme. Etuoikeutettu on ihminen, jolla on voimaa, kykyä ja osaamista jatkaa toivomista, olla luovuttamatta.

Toivopuheessa toivon ylläpitämistä työnnetään yksilön toimien harteille. Toivo syntyy teoista, kulutusvalinnoista, vaikuttamisesta yhteiskunnassa. Joka kykenee kulutusvalinnoillaan ja toiminnallaan luomaan toivoa itselleen ja ympärilleen, vaikka koko maailma näyttää ympärillä palavan, hän on yleensä maailmassa pärjäävä ja myös kriisien keskellä toimeen tuleva. Toivo on hyvien ihmisten hyvä ominaisuus.

Herättäjä-Yhdistys ry
PL 21, 62101 Lapua
Puh. 0400 805 904
hy@h-y.fi
www.h-y.fi
www.herattajajuhlat.fi

**EN LAKKAA
TOIVOMASTA**

 HERÄTTÄJÄJUHLAT
3.-5.7.2026 YLIVIESKA

Mutta missä määrin ajatuksemme siitä, että toivo syntyy yksilön teoista, on totta? Suurin osa maailman ihmisistä elää jollakin tavalla autoritatiivisissa maissa. Samaan aikaan diktatuurisesti johdetut teknologiajätit hallitsevat algoritmeillaan ja tekoälyillään ihmisten mielipiteenmuodostusta, kulutusvalintojamme ja jopa äänestyskäyttäytymistämme.

Mikä on yksilön valta maailmassa? Ajatus siitä, että yksilön teot ja valinnat ovat toivon syntymisen kannalta keskeisiä, on kätevä tapa hajauttaa vastuu miljardeille ihmisille sieltä, missä valta oikeasti on.

Samaan aikaan, kun toivon ylläpitämistä siirretään yksilön vastuulle, joka sekunti joidenkin yksilöiden elämässä toivo sammuu. Jossain lakataan tälläkin hetkellä toivomasta. Jossain jonkun viimeiseen asti parantumisen toivoa yllä pitäneen aivan liian nuorena sairastuneen pienen lapsen vanhemman hengitys lakkaa. Jossain sotilaat viimein löytävät piileskelleen toisinajattelijan, jota odottaa kuolemantuomio. Jossain riippuvuutensa kanssa pitkään taistellut toteaa, että nyt minä luovutan, henki saa mennä, korkki saa aueta tai piikki painua suoneen. Jossain pelastustyöntekijät lopettavat raivaamisen, koska talon raunioista on enää mahdoton löytää eloonjääneitä. Joka hetki jossain pitkään tekohengitetty toivon liekki sammuu, viimeinen oljenkorsi vajoaa veden alle.

Kirkon julistama toivo ei voi olla vain tämänpuoleista, että emme hylkäisi niitä vähäosaisia, joille ei pelastusta tai toivoa enää täällä tule.

Toivonsa menettänyt Kristus on toivottomien lohtu

”Jumalani, Jumalani, miksi hylkäsit minut?” Oi, hyvä Vapahtaja, ethän huutanut noita sanoja ristillä vain osoittaaksesi profetioiden toteutumista? Ethän huutanut noita sanoja siksi, että seuraajasi saisivat nokkelia sanoja käyttöönsä väittelyssä? Huusithan ne sydämesi pohjasta, epätoivon ja toivottomuuden pohjalta? Menetithän toivosi, Kristus?

Sillä jos sinä, Jumalamme ja Auttajamme, et ole toivottomuuden syvimmissä kuopassa, niin mistä me voisimme omissa kuopissamme saada lohtumme. Miten me muuten kestäisimme, kun maailma ympärillämme murenee?

Tule sinä, Jumalasi kerran hylkäämä, toivosi menettänyt, kaikkien hylättyjen ja toivonsa menettäneiden luokse. Tule nostamaan, kun kaadumme. Tule luoksemme, kun toivomme sammuu. Tule luoksemme, kun lakkaamme toivomasta.